

De dag van de Marmergroundel

Fryslân onder water

Lekker buiten op de fiets of wandelend door Fryslân zien we een veelvoud aan natuur en de daarbij behorende diersoorten, maar wat de meeste mensen niet zien (en vaak ook niet weten), is dat onze waterprovincie ook een grote diversiteit aan waterdieren bevat. Heel soms komt er dan een nieuwtje langs. Misschien heeft u het ook gelezen. Het is alweer enkele maanden geleden dat er een kort natuurberichtje op het internet verscheen, dat er een nieuwe vissoort was gevonden in onze mooie provincie. Het ging om de exotische Marmergroundel (*Proterorhinus semilunaris*), die door de aanleg van het Rijn-Donaukanaal de wateren van West-Europa binnen kon zwemmen. Ik herinner mij deze bijzondere dag nog goed en wil iedereen hierbij graag vertellen hoe ik deze dag (en de voorbereiding daarop), beleefd heb.

WVOF

Voordat een groep vrijwilligers van de WVOF (Werkgroep VissenOnderzoek Fryslân) op zaterdag 8 oktober 2011 enthousiast naar de omgeving van Makkum kon gaan, was ik als fanatieke visvrijwilliger al begonnen aan de voorbereiding. Raar maar waar, het begon al enkele weken eerder in Limburg, waar ik de Marmergroundel in levende lijve heb leren kennen en herkennen tijdens het RAVON vissenweekend 2011. Als voorbereiding op onze eigen schepdag heb ik (zoals ik meestal doe) in het weekend ervoor een verkenningsronde in de omgeving van Makkum gemaakt. Lekker op de motor, met een heerlijk zonnetje erbij, langs al de diverse potentiële scheplocaties. Daarna was het, zoals gewoonlijk, tijd om een remindermailtje voor de aankomende visdag te maken. Die sturen we namelijk als werkgroep iedere keer voorafgaand aan een schepdag aan ons hele mailbestand. In die mail noemde ik ook de kans om dit vreemde visje te vangen, want deze soort was in 2010 al in het IJsselmeer vlak onder Lemmer gevangen.

Figuur 1. Kop van Marmergroundel en een dikkopje
Foto: Johan Helmus

Zaterdag 8 oktober 2011: 10.00 uur

Vol spanning wachtend op de carpoolplaats. Hoeveel soorten vis zouden we vandaag gaan vangen? Zodra de groep compleet was, zijn we van start gegaan. Het leek net zoals andere keren een leuke schepdag te worden. Na de eerste vislocatie gingen we volgens mijn plan door naar onze tweede locatie, nog niet wetend wat ons hier te wachten stond. Onze grote schepnetten haalden ook hier al heel gauw de eerste vangsten boven water. Ik herkende deze visjes meteen aan hun neusbuisjes: Marmergroundels. In totaal hadden we zeven stuks. Het ging ondertussen geleidelijk steeds iets harder regenen. Daar stonden we dan: in de regen rondom een picknicktafel om al onze gevangen soorten te bekijken. Dit zijn niet alleen vissoorten, maar ook diverse bijvangst, zoals bijvoorbeeld: amfibieën, grote kevers en kreeften. Het noteren van alle soorten en hun lengtes moest deze keer onder een paraplu gebeuren. Nadat er diverse foto's gemaakt waren, zijn alle gevangen dieren weer teruggezet en trok onze kleine karavaan weer verder op weg naar de volgende scheplocatie.

Schaap

Onderweg zag ik plotseling dat er een schaap midden in een sloot stond, die er niet meer uit leek te kunnen komen. Dierenvrienden als we zijn, zijn we gestopt en hebben het natte dier uit haar benarde positie bevrijd door haar samen weer op de kant te helpen. Binnen tien minuten vervolgden we tevreden onze route naar de volgende locatie om te gaan vissen.

Record

Ook op deze schepplek vingen we weer een vissoort die we die dag nog niet op ons lijstje hadden. Daarmee liep het aantal verschillende soorten vis al aardig op. We bedachten welke vissoorten wij nog niet gevangen hadden en probeerden ons dagtotaal nog verder uit te breiden. We hadden inmiddels al de volgende soorten: Baars, Bittervoorn, Blankvoorn, Brasem, Driedoornige stekelbaars, Tiendoornige stekelbaars, Giebel, Kleine modderkruiper, Kolblei, Paling, Rietvoorn, Riviergrondel, Pos, Vetje, Zeelt, Dikkopje en dus de Marmergroundel. Met wat geluk werd ook nog één van de ontbrekende vissoorten, de Snoek, op de laatste locatie opgeschept. Daarmee kwam het dagtotaal uit op achttien verschillende vissoorten.

*Figuur 2. Eén van de gevangen Marmmergrondels
Foto: Johan Helmus*

Een nieuw dagrecord voor onze werkgroep. Het oude record stond namelijk al lang op zeventien vissoorten op één dag. Moe maar voldaan ging iedereen aan het einde van deze veelzijdige dag weer naar huis. Ik weet heel zeker dat alle aanwezigen deze dag niet snel zullen vergeten.

Ook meedoen

Wil jij ook wel eens meedoen? Dat kan, want iedereen is welkom! We hebben veel schepnetten en een zeggenet en willen daarmee in 2012 weer heel Fryslân door om nieuwe gebieden te onderzoeken. Ons activiteitenprogramma is te vinden op de website van de RAVON. Of je kunt een mailtje sturen naar: johnmelis@chello.nl. Als actieve vissenwerkgroep gaan wij gewoon door met het verzamelen van visgegevens, om daarmee dan uiteindelijk, samen met diverse belangenpartijen, bij te dragen aan een heel mooie Vissenatlas van Fryslân.

*Maarten van der Beek.
Werkgroep VissenOnderzoek Fryslân.*

Figuur 3. Na noeste arbeid rustig de vangstresultaten bekijken.

Foto: Johan Helmus

*Figuur 4. De WVOF vist meer uit de sloot dan vissen alleen.
Foto: Johan Helmus*